



วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดทำขึ้นโดยกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีเสนอผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นวารสารราย 4 เดือน กำหนดเผยแพร่ในเดือนเมษายน สิงหาคม ธันวาคม.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสถาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. นายแพทย์รัชชชัย กมลธรรม

บรรณาธิการบริหาร

นายแพทย์ปัสสร เจียมบุญศรี
นายประสาธ ตราดธารทิพย์

บรรณาธิการ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

บรรณาธิการรอง

ดร.รัชณี จันทร์เกษ
ดร.เภสัชกรหญิงอัญชลี จูฑะพุทธิ

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงจิราพร ลิ้มปานานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรสนั่น คู่ภีร์สกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อึ้งพินิจพงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรธงชัย สุขเสวต

รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ประวิทย์ อัครเสริณนท์

นายแพทย์ประพจน์ เภตราภาค

ดร.อุษา กลิ่นหอม

เภสัชกรหญิงเย็นจิตร์ เตชะดำรงสิน

แพทย์หญิงอัญชลี ไชยสัจ

ดร.วิชัย จันทร์กิติวัฒน์

นายแพทย์วิวัฒน์ พันธุ์ม่วง

นางสาวณีย์ กุลสมบุรณ์

ดร.เภสัชกรยงศักดิ์ ตันติปฏิภ

นายแพทย์เทวัญ ธาณินทร์

เภสัชกรหญิงผกากรอง ขวัญข้าว

ดร.เภสัชกรหญิงมณฑกา ธีรชัยสกุล

หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

นักวิชาการด้านเวชศาสตร์ชุมชน

นักวิชาการด้านชีววิทยา

วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แพทย์หญิงสมบุรณ์ เกียรตินันท์

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



ศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรชยันต์ พิเชียรสุนทร
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ทวี เลหาพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ
พันตำรวจโทรองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรนภดล ทองนพเนื้อ
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงศรีจันทร์ พรจิราศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงนพมาศ สุนทรเจริญนนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลีระพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศุภนิต ทิมขุนทดเถียร
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงอรุณพร อัฐรัตน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวัฒนา ทรงจิตสมบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา โอศิริ
ดร.มาลี สิทธิเกรียงไกร
เภสัชกรหญิงปราณี ขวลิธธำรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ วัชรวิบูล
นายนิรันดร์ ทิมา
นางสาวเพ็ญศรี จิตรนาททรัพย์
นางปรียา มิตรานนท์
ดร.ตริงตา พูลผลอำนวย
ดร.กันยานุช เทาประเสริฐ
นายแพทย์สมชัย โกวิทเจริญกุล
นายแพทย์ประพันธ์ พงศ์คณิตานนท์
นายแพทย์โกสินทร์ ตริรัตน์วีรพงศ์
นายแพทย์ธนวัฒน์ ชนวิริยะ
นายแพทย์ศุภมิตร ชูณหะสุทธีวัฒน์
นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม
นายแพทย์ขวัญชัย วิชิฐนานนท์
นางสาวจุจินดา อรรถสิทธิ์
นางพรทิพย์ เต็มวิเศษ
นางมาลา สร้อยสำโรง

ผู้จัดการวารสาร

นางภาวนา คุ่มตระกูล

พิมพ์ที่

องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ (สำนักกิจการโรงพิมพ์)

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะกรรมการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตสกลนคร
นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
นักวิชาการด้านสถิติ
นักวิชาการด้านสถิติ
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน
ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า
โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
กรมควบคุมโรค
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก



Journal of Thai Traditional & Alternative Medicine is owned by the Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ministry of Public Health for the presentation of research works and technical papers on traditional Thai medicine, indigenous medicine and alternative medicine. The journal is published every four months and will be issued on April, August and December.

Editorial Board

Advisors	Somchai Bovornkitti	Contributor, Academy of Science, The Royal Institute
	Thavatchai Kamoltham	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Executive Editor	Papassorn Chemboonsri	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
	Prasat Tradtarntip	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Editor	Vichai Chokevivat	Institute for the Development of Human Research Protections
Associate Editors	Rutchanee Chantraket	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
	Anchalee Chuthaputti	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine

Members

Jiraporn Limpananont	Social Pharmacy Research Unit, Chulalongkorn University
Sanan Subhadhirasakul	Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University
Wichai Eungpinichpong	Faculty of Associated Medical Science, Khon Kaen University
Thongchai Sooksawate	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
Pravit Akarasereenont	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Prapoj Petrakard	Community Medicine Specialist
Usa Klinhom	Biologist
Yenchit Techadamrongsin	Alternative Medical College, Chandrakasem Rajabhat University
Anchalee Chaiyasuj	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Vichai Chankittiwat	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Wattana Panmoung	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Saowanee Kulsomboon	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Yongsak Tantipidok	Society and Health Institute
Tewan Thaneerat	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pakakrong Kwankhao	Chao Phya Abhaibhubejhr Hospital
Monthaka Teerachaisakul	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine

Reviewers

Somboon Kiettinun	Faculty of Medicine, Thammasat University
-------------------	---



Chayan Pichaensoonthon	Faculty of Medicine, Mahasarakham University
Tawee Laohapan	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Yingyong Taoprasert	Chiang Rai Rajabhat University
Nopdol Thongnopnua	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Srinakharinwirot University
Srichan Phornchirasilp	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Noppamas Soonthornchalernnont	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Prasit Leerapan	Faculty of Public Health, Mahidol University
Supanimit Teekachunhatean	Faculty of Medicine, Chiang Mai University
Arunporn Itharat	Faculty of Medicine, Thammasat University
Sriwattana Songchitsomboon	Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University
Sunanta Osiri	Faculty of Abhaibhubejri Thai Traditional Medicine, Burapha University
Malee Sittikreangkrai	Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University
Pranee Chavalittumrong	Department of Medical Sciences
Pichet Wechvithan	Rajamangala University of Technology Isan Sakonnakhon Campus
Narin Tima	Technical Officer Specialist in Public Health
Pensri Chitnumsap	Technical Officer Specialist in Statistics
Preeya Mithranon	Technical Officer Specialist in Statistics
Trungta Poolpolamnuy	Office of the Permanent Secretary for Public Health
Kanyanoot Taoprasert	Chiang Rai Rajabhat University
Somchai Kowitchalerngul	The Bangkok Christian Hospital
Prapan Pongkanitanont	Sirindhorn National Medical Rehabilitation Centre
Gosin Triratveerapong	Pranangklaow Hospital
Tanawat Tanawiriya	King Chulalongkorn Memorial Hospital Thai Red cross Society
Supamit Choonsoottiwat	Department of Disease Control
Tawach Buranathawornsom	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Khwanchai Visithanon	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Rujinart Adthasit	Social and Human Scholars
Pornthip Termviset	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
Mala Soisamrong	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine

Journal Manager

Pawana Khumtrakul	Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine
-------------------	---

Printing Office

The War Veterans Organization of Thailand under Royal Patronage of His Majesty the King
(Office of Printing Mill)